

Altres actes a l'UCE

Curs Iniciació als Països Catalans.

"Per un nou Congrés Internacional de la Llengua Catalana"

Antoni Pol i Solé

Andorra va participar en els anteriors Congressos Internacionals de la Llengua Catalana, realitzats el 1906 a Barcelona el primer i el 1986 a Barcelona, Tarragona, Lleida, Girona, València, les Illes Balears, Perpinyà i Andorra, el segon.

El ho va fer de manera desigual i en proporció a les seves capacitats i inquietuds històriques.

Com va dir en el segon Congrés, en la seva salutació, el conseller de Cultura i Educació, Roc Rossell i Dolcet, del Consell Executiu d'Andorra, el 1986:

"Fa vuitanta anys, quan es posava en marxa aquella magna empresa de la llengua catalana que fou el I Congrés, Andorra era un petit racó del Pirineu poblat per tot just cinc mil pagesos i ramaders, de segur més preocupats per llur subsistència que per la sociolingüística. Les coses han canviat avui, l'evolució andorrana durant aquest temps ha estat realment vertiginosa i l'any 1985 ja no queda res de l'ancestral aïllament. El nostre Principat comparteix plenament les inquietuds dels altres països catalans, tant pels temes sociolingüístics com per tots els altres temes d'interès comú i està prest a assumir les responsabilitats que per legítim dret li corresponen al si de la comunitat catalana internacional."

Els dos Congressos van suposar un desvetllament per a tots els territoris catalanoparlants i també per a Andorra.

La participació d'Andorra al Primer Congrés va consistir en:

- La presència institucional indirecta del Copríncep Episcopal a través del bisbe d'Urgell.
- La presència honorària del *Concell Federal de les Valls d'Andorra*.
- La presentació de la comunicació sobre *Le droit andorran. Sa formation et son évolution* per Jean-Auguste Brutails, arxiver de la Gironde per a la Secció Social i Jurídica.
- La presentació de la comunicació sobre *Català de la regió pirenenca de l'Andorra, Pallars y frontera d'Aragó* per Joseph Saroihandy, professor al Liceu de Versailles per a la Secció Filològica-Històrica, que va quedar finalment en *El català del Pirineu a la ratlla d'Aragó*.

Dels prop de 3.000 efectius inscrits no hi consta ningú d'Andorra.

La participació d'Andorra al Segon Congrés, molt més important, va consistir en:

Autoritats i públic a la glorieta de la plaça del Poble d'Andorra la Vella. Arxiu Comunal d'Andorra la Vella

- La Presidència d'honor, encapçalada per Joan Martí i Alanis, Copríncep d'Andorra.
  - La comissió d'honor, amb Francesc Cerqueda i Pascuet, Síndic general d'Andorra, i Roc Rossell i Dolcet, Conseller de Cultura i Educació del Principat d'Andorra.
  - El Comitè Executiu, i com a President territorial Marc Vila i Riba per Andorra.
- Acte del 23/11/1985, presentació del Congrés a Casa de la Vall a les 12 del migdia.
 Acte del 17/3/1986, presentació de la moneda commemorativa del Segon Congrés, emesa per la Vegueria Episcopal d'Andorra a Barcelona.
 Acte del 25/4, taula rodona *II Congrés i el futur del català d'Andorra* estant a la sala Valireta d'Encamp.
 Acte del 28/4, recital de Josep Tero a la sala Valireta d'Encamp.
 Acte del 29/4, conferència *L'escola andorrana, una realitat*, per Maria Geli (Societat Andorrana de Ciències) a la sala d'actes del Consell General.

El mestre Joan Roure dirigint la coral a la plaça del Poble Arxiu Comunal d'Andorra la Vella

El Copríncep Episcopal detapant la placa commemorativa de l'escultura d'Andreu Alfaro, el 7 de maig de 1986
Arxiu Comunal d'Andorra la Vella

Acte del 30/4, inauguració de la mosta d'art català a la sala d'exposicions del Comú d'Encamp; cançó del Congrés a la plaça del Poble d'Andorra la Vella.

Acte de l'1-11/4, divulgació de la celebració del Segon Congrés per la Unió de Radioaficionats Andorrans (URA) arreu del món.

Acte del 4/4, recital de Marta Deu i Xavier Dallerès a la sala d'actes del Comú d'Andorra la Vella amb el Comú d'Encamp.

Actes del 5-6-7/5, recepció a Casa de la Vall; sessions i conferències de l'àrea Científica 5, de Llengua i Dret, examen de la situació del català fora de l'estat espanyol, en Ramon Villeró i Campabadal hi presentà la comunicació *La llengua oficial d'Andorra*, i l'Antoni Forné i Jou, *La llengua catalana a Andorra*; inauguració de l'escultura d'Andreu Alfaro a Santa Coloma en homenatge a la llengua catalana; mostra folklòrica a la plaça Coprínceps d'Escaldes pels esbarts Santa Anna i Laurèdia i audició de sardanes per la Cobla Andorra;

Música al carrer a Escaldes-Engordany per diversos grups musicals andorrans.

Acte del 8/4, conferència *El parlar de la vall d'Ordino* per Alan Ward Leach a la sala d'actes del Comú d'Andorra la Vella.

Acte del 9/4, conferència *Peculiaritats de la llengua catalana* per Manuel Anglada (Societat Andorrana de Ciències).

Dels prop de 19.500 congressistes, en aquesta ocasió uns 110 seran d'Andorra.

Si el Primer Congrés va ser de recuperació de la llengua catalana, d'establir la normativa que l'havia de reforçar i de la seva diferenciació respecte al castellà, podem dir que el Segon Congrés va suposar el reconeixement del nivell científic i la seva normalització social.

Els reptes actuals de la llengua catalana per com trobar el seu espai dins la globalització, com evitar la subordinació a altres llengües com el castellà i l'anglès, com esmorteir la fragmentació administrativa, la manca de revistes científiques de referència, la influència i uniformització de la intel·ligència artificial, la no-presència oficial a la Unió Europea, la reduïda presència als mitjans de comunicació tradicionals i digitals, la pèrdua de vocabulari i simplificació extrema, la pèrdua de prestigi entre els joves i.... altres, posen en relleu que hi ha motius suficients per un nou i Tercer

Escultura *El Matí* de l'artista valencià Andreu Alfaro al costat del pont de la Margineda
Arxiu Comunal d'Andorra la Vella

Congrés Internacional de la Llengua Catalana, quaranta anys després de l'anterior i segon.
La societat evoluciona tan ràpidament que la reflexió i visió conjunta i global, que permeten un congrés, és més necessària que mai.

Antoni Pol i Solé,
arquitecte i urbanista, representant de la SAC a la FUCE del 1988 al 2014

Referències

Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Àrea 5 (2n: 1986: Barcelona i Andorra). *Llengua i dret: Treballs de l'àrea 5 del segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana*, Barcelona-Andorra 1986. Generalitat de Catalunya- Institut d'Estudis Autònòmics, 1987. ISBN 84-393-0779-9

Arxiu Comunal d'Andorra la Vella. Document del mes núm. 35, juny 2020.

Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Barcelona, octubre de 1906. Primera edició facsímil novembre 1985. Fundació II Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Editorial Vicens-Vives. ISBN: 88-316-2341-1

Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana VI Àrea 5 Llengua i Dret. Barcelona-Andorra 1987. Institut d'Estudis Autònòmics, Fundació II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, 1987. ISBN: 87-393-0779-9